TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2019. gada 19. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 49. pants – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Pašnodarbinātas personas darbība – Dalībvalsts pilsone, kas ir pārtraukusi pašnodarbinātas personas darbību tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu – Pašnodarbinātas personas statusa saglabāšana

Lietā C-544/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Upper Tribunal* (*Administrative Appeals Chamber*) (Administratīvā virstiesa (Administratīvo apelāciju palāta), Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 7. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 20. augustā, tiesvedībā

Her Majesty's Revenue and Customs

pret

Henrika Dakneviciute,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretāre: S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 5. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *H. Dakneviciute* vārdā – *T. Holdcroft*, advokāts, kā arī *D. Rutledge* un *A. Berry*, *barristers*,

– Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Brandon* un *Z. Lavery*, pārstāvji, kam palīdz *G. Ward*, *barrister*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *E. Montaguti* un *L. Armati*, kā arī *J. Tomkin*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 49. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Her Majesty's Revenue and Customs* (Ieņēmumu un muitas dienests, Apvienotā Karaliste) un *Henrika Dakneviciute* saistībā ar šī dienesta atteikumu piešķirt viņai apgādājamā bērna iknedēļas pabalstu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2004/38/EK

3 Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp., un labojumi – OV 2004, L 229, 35. lpp., kā arī OV 2005, L 197, 34. lpp.), 1. panta a) punktam:

"Šajā direktīvā ir noteikti:

a) nosacījumi, kas reglamentē Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu īstenotās tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā."

4 Šīs direktīvas 7. panta "Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus" 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

a) viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas uzņēmējā dalībvalstī [..]

[..]

3. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē Savienības pilsonis, kas vairs nav darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, saglabā darba ņēmēja vai pašnodarbinātas personas statusu šādos apstākļos:

a) viņš/viņa uz laiku ir darbnespējīgs(-a) slimības vai nelaimes gadījuma dēļ;

b) viņš/viņa ir pienācīgi reģistrēts(-a) kā piespiedu bezdarbnieks, bet iepriekš ir bijis(-usi) nodarbināts(-a) ilgāk nekā vienu gadu, turklāt ir reģistrējies(-usies) attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs;

c) viņš/viņa ir pienācīgi reģistrēts(-a) kā piespiedu bezdarbnieks pēc tam, kad ir beidzies viņa/viņas darba līgums uz noteiktu laiku, kas ir bijis mazāk nekā gads, vai ja viņš/viņa ir kļuvis par piespiedu bezdarbnieku pirmo divpadsmit mēnešu laikā un ir reģistrējies(-usies) attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs. Šādā gadījumā darba ņēmēja statuss saglabājas ne mazāk kā sešus mēnešus;

[..].”

5 Minētās direktīvas 16. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī. [..]

[..]

3. Uzturēšanās nepārtrauktību neietekmē īslaicīga prombūtne, kas nav ilgāka par sešiem mēnešiem gadā, vai ilgāka prombūtne obligātā militārā dienesta dēļ, vai vienreizēja prombūtne, kas nav ilgāka par divpadsmit secīgiem mēnešiem, svarīgu iemeslu dēļ, piemēram, grūtniecība un dzemdības, nopietna slimība, mācības vai arodmācības, vai norīkojums darbā citā dalībvalstī vai trešā valstī.”

Direktīva 2010/41/ES

6 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/41/ES (2010. gada 7. jūlijs) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV 2010, L 180, 1. lpp.), 18. apsvērumu:

“Pašnodarbinātu grūtnieču [..] ekonomiskā un fiziskā neaizsargātība rada nepieciešamību šīm personām piešķirt tiesības uz maternitātes pabalstiem [..].”

7 Šīs direktīvas 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka pašnodarbinātām sievietēm [..] saskaņā ar valsts tiesību aktiem var piešķirt pietiekamu maternitātes pabalstu, kas dod tām iespēju pārtraukt savu profesionālo darbību grūtniecības dēļ vai bērna kopšanas nolūkos vismaz uz 14 nedēļām.”

Apvienotās Karalistes tiesības

2006. gada Noteikumi par imigrāciju (Eiropas Ekonomikas zona)

8 Ar *Immigration (European Economic Area) Regulations 2006* (2006. gada Noteikumi par imigrāciju (Eiropas Ekonomikas zona)), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem, 14. panta 1. punktu tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē ilgāk par trīs mēnešiem tiek piešķirtas ikvienai “kvalificētai personai”.

9 Saskaņā ar šo noteikumu 6. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu jēdzienā “kvalificēta persona” ietilpst darba ņēmēji un pašnodarbinātās personas.

10 Minēto noteikumu 6. panta 2. punktā ir paredzēts, ka “darba ņēmēja” statuss saglabājas, ja attiecīgā persona uz laiku ir darbnespējīga slimības vai nelaimes gadījuma dēļ un persona (ievērojot konkrētus nosacījumus) ir piespiedu bezdarbnieks vai arī brīvprātīgi pārtrauc strādāt un uzsāk profesionālo apmācību, kas saistīta ar iepriekšējo darbu.

11 Attiecībā uz “pašnodarbinātas personas” statusu šo pašu noteikumu 6. panta 3. punktā ir paredzēts, ka tas tiek saglabāts, ja attiecīgā persona uz laiku ir darbnespējīga slimības vai nelaimes gadījuma dēļ.

1992. gada Sociālā nodrošinājuma iemaksu un pabalstu likums

12 Saskaņā ar *Social Security Contributions and Benefits Act 1992* (1992. gada Sociālā nodrošinājuma iemaksu un pabalstu likums) 146. panta 2. un 3. punktu:

"2) Personai ir tiesības saņemt iknedēļas ģimenes pabalstus tikai tad, ja tā attiecīgajā nedēļā atrodas Lielbritānijā.

3) Var tikt paredzēti nosacījumi, ar kuriem ikviena persona [2) punkta] izpratnē tiek uzskatīta par tādu, kas atrodas vai neatrodas Lielbritānijā."

2006. gada (vispārējie) ģimenes pabalstu noteikumi

13 *Child Benefit (General) Regulations 2006* (2006. gada (vispārējie) ģimenes pabalstu noteikumi) 23. panta 4. punktā ir noteikts:

"Tiek uzskatīts, ka persona neatrodas Lielbritānijā [1992. gada Sociālā nodrošinājuma iemaksu un pabalstu likuma] 146. panta 2. punkta izpratnē, ja tā lūdz piešķirt ģimenes pabalstus, sākot no 2004. gada 1. maija, un

a) tai nav uzturēšanās tiesību Apvienotajā Karalistē; [..]."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 *H. Dakneviciute* ir Lietuvas pilsone, kas kopš 2011. gada strādāja Apvienotajā Karalistē nakts darbā kā algota darbiniece. 2013. gada decembrī, uzzinot par grūtniecības iestāšanos, viņa nolēma, sākot no 2013. gada 25. decembra, strādāt par kosmetoloģi kā pašnodarbināta persona.

15 Kopš 2014. gada 11. maija viņa saņēma maternitātes pabalstu. Viņas bērns piedzima 2014. gada 8. augustā.

16 Pēc ekonomiski neaktīvā laikposma no 2014. gada 22. jūlija līdz 2014. gada oktobrim *H. Dakneviciute* turpināja pašnodarbinātās personas darbību kā kosmetoloģe nenozīmīgā apmērā, tad šo darbību pārtrauca, jo viņas ienākumi nebija pietiekami. 2015. gada 10. februārī viņa iesniedza darba meklētāja pabalsta pieteikumu, pēc tam 2015. gada aprīlī atsāka strādāt algotu darbu.

17 Tai pat laikā, 2014. gada 27. augustā, *H. Dakneviciute* iesniedza pieteikumu par apgādājamā bērna iknedēļas pabalstu. Ar 2015. gada 1. februāra lēmumu šis pieteikums, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu viņa nav pietiekami pierādījusi uzturēšanās tiesības, lai atbilstu nosacījumiem, kas jāizpilda, lai varētu saņemt šo sociālo pabalstu, tika noraidīts.

18 *First-tier Tribunal* (Administratīvā pirmās instances tiesa, Apvienotā Karaliste) 2015. gada 29. septembrī šo lēmumu atcēla. Ieņēmumu un muitas dienests, kas administrē ģimenes pabalstus, pārsūdzēja šo spriedumu iesniedzējtiesā *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Administratīvā virstiesa (Administratīvo apelāciju palāta), Apvienotā Karaliste).

19 Ar 2017. gada 12. janvāra starplēmumu iesniedzējtiesa atcēla *First-tier Tribunal* (Administratīvā pirmās instances tiesa) spriedumu, jo bija pieļauta kļūda tiesību piemērošanā. Iesniedzējtiesa uzskatīja, ka no 2014. gada 22. jūlija līdz 2015. gada 9. februārim *H. Dakneviciute* veiktā saimnieciskā darbība bija nenozīmīga un tāpēc viņa šajā laikposmā bija pārtraukusi būt ekonomiski aktīva. Šīs tiesas skatījumā nav strīda par to, ka, pirmkārt, *H. Dakneviciute* ir pārtraukusi jebkādu darbību tādu fizisku

ierobežojumu dēļ, kuri bija saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, un ka, otrkārt, saimniecisko darbību, vispirms meklējot darbu un pēc tam strādājot algotu darbu, viņa ir atsākusi saprātīgā termiņā pēc bērna piedzimšanas.

20 Iesniedzējtiesa – atgādinājusi, ka 2014. gada 19. jūnija spriedumā *Saint Prix* (C-507/12, EU:C:2014:2007) Tiesa ir nospriedusi, ka sieviete, kas pārtrauc strādāt vai meklēt darbu fizisko ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, saglabā "darba ņēmēja" statusu LESD 45. panta izpratnē, ar nosacījumu, ka viņa atsāk strādāt vai atrod citu darbu saprātīgā termiņā pēc bērna piedzimšanas, – jautā, vai šis risinājums var tikt attiecināts uz personām, kas īsteno brīvību veikt uzņēmējdarbību atbilstoši LESD 49. pantam.

21 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka pēc 2017. gada 20. decembra sprieduma *Gusa* (C-442/16, EU:C:2017:1004) pasludināšanas pamatlietas puses tai iesniedza papildu apsvērumus, kuros tās atbalstīja pretējas nostājas par minētajā spriedumā rastā risinājuma piemērošanu. Ieņēmumu un muitas dienesta skatījumā šis risinājums nav attiecināms uz pamatlietā aplūkoto situāciju, it īpaši, ja pašnodarbinātai personai nav pienākuma izpildīt savu darbu personīgi un ir iespēja turpināt savu darbību citā veidā, tostarp, to aizstājot citai personai. Turpretim *H. Dakneviciute* skatījumā 2017. gada 20. decembra sprieduma *Gusa* (C-442/16, EU:C:2017:1004) 36. un 40.–44. punktā izklāstītie apsvērumi apstiprina viedokli, saskaņā ar kuru Savienības tiesību interpretācija, kas izriet no 2014. gada 19. jūnija sprieduma *Saint Prix* (C-507/12, EU:C:2014:2007), ir attiecināma uz pašnodarbinātām personām.

22 Šajos apstākļos *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Administratīvā virstiesa (Administratīvo apelāciju palāta)) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai apstākļos, kuros ES pilsone, kura ir vienas no dalībvalstīm valstspiederīgā:

1) atrodas citas dalībvalsts [teritorijā] (uzņemošajā dalībvalstī);

2) uzņemošajā dalībvalstī īsteno saimniecisko darbību kā pašnodarbināta persona LESD 49. panta izpratnē;

3) no 2014. gada maija saņem maternitātes pabalstu (laika posms, kad viņa uzskatīja, ka grūtniecības dēļ viņas darba spējas ir ierobežotas);

4) no 2014. gada jūlija ir pārtraukusi faktisku un efektīvu pašnodarbinātas personas saimniecisko darbību;

5) 2014. gada augustā ir dzemdējusi bērnu, un

6) laika posmā kopš dzemdībām līdz 2015. februārim, kad viņa kā darba meklētāja pieteicās bezdarbnieka pabalstam, nav atsākusi faktisku un efektīvu pašnodarbinātas personas saimniecisko darbību;

LESD 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka sieviete, kura pašnodarbinātas personas saimniecisko darbību pārtrauc tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, saglabā pašnodarbinātas personas statusu šī panta izpratnē, ar nosacījumu, ka saprātīgā termiņā pēc bērna piedzimšanas viņa atsāk saimniecisko darbību vai meklē darbu?"

Par prejudiciālo jautājumu

23 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka sieviete, kura pārtrauc pašnodarbinātas personas darbību tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, saglabā pašnodarbinātas personas statusu, ar nosacījumu, ka saprātīgā termiņā pēc bērna piedzimšanas viņa atsāk šo darbību vai atrod citu darbību kā pašnodarbināta persona vai darbu.

24 Vispirms ir jānorāda, ka, lai noteiktu, vai šajā gadījumā *H. Dakneviciute* var saņemt apgādājamā bērna iknedēļas pabalstu, kas paredzēts 2006. gada (vispārējos) ģimenes pabalstu noteikumos, iesniedzējtiesai ir svarīgi zināt, vai laikposmā no 2014. gada 22. jūlija līdz 2015. gada 9. februārim, kurā atbilstoši iesniedzējtiesas konstatētajiem faktiem *H. Dakneviciute* pārtrauca, bet pēc tam atsāka saimniecisko darbību nenozīmīgā apmērā tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, viņai saskaņā ar Savienības tiesībām bija tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē.

25 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka Direktīva 2004/38 ir vienots leģislatīvais akts, ar kuru ir kodificēti un grozīti agrākie Savienības tiesību instrumenti, lai veicinātu Savienības pilsoņu pamattiesību un individuālo tiesību brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā īstenošanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix*, C-507/12, EU:C:2014:2007, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Tādējādi no Direktīvas 2004/38 1. panta a) apakšpunkta izriet, ka tās mērķis ir precizēt minēto tiesību īstenošanas nosacījumus, kuru vidū saistībā ar tiesībām uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus it īpaši ir nosacījums, kas minēts šīs direktīvas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Atbilstoši minētajam nosacījumam Savienības pilsoņiem ir jābūt darba ņēmēja vai pašnodarbinātas personas statusam uzņēmējā dalībvalstī (spriedums, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix* (C-507/12, EU:C:2014:2007, 26. punkts).

27 Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkts, kurā ir norādīti gadījumi, kuros Savienības pilsonis, kas vairs nav darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, tomēr saglabā šo statusu, kā arī tam atbilstošās uzturēšanās tiesības, neattiecas uz gadījumu, kad sieviete uz laiku pārtrauc strādāt tādu fizisko ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix*, C-507/12, EU:C:2014:2007, 30. punkts).

28 Tomēr Tiesa uzskatīja, ka Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punktā nav izsmeļoši uzskaitīti apstākļi, kādos Savienības pilsonis, kas vairs nav darbinieks vai pašnodarbināta persona uzņēmējā dalībvalstī, tomēr saglabā "darba ņēmēja" statusu šī panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē un līdz ar to ar šo statusu saistītās uzturēšanās tiesības (spriedums, 2019. gada 11. aprīlis, *Tarola*, C-483/17, EU:C:2019:309, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 It īpaši Tiesa ir spriedusi, ka apstāklis, ka tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un tūlītēju pēcdzemdību periodu, sieviete ir spiesta pārtraukt strādāt algotu darbu uz laiku, kas nepieciešams, lai viņa atveseļotos, principā nevar atņemt šai personai "darba ņēmēja" statusu LESD 45. panta izpratnē. Apstāklis, ka šāda persona faktiski nav uzņēmējas dalībvalsts darba tirgus dalībniece dažus mēnešus, nenozīmē, ka šī persona minētajā laikposmā pārtrauc piederēt šim tirgum, ar nosacījumu, ka viņa atsāk strādāt vai atrod citu darbu saprātīgā termiņā pēc dzemdībām (spriedums, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix*, C-507/12, EU:C:2014:2007, 40. un 41. punkts).

30 Šajā lietā iesniedzējtiesa jautā, vai iepriekšējā punktā izklāstītā interpretācija attiecībā uz situāciju atbilstoši LESD 45. pantam var tikt attiecināta uz pašnodarbinātu personu saskaņā ar LESD 49. pantu.

31 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Tiesa ir spriedusi, ka LESD 45. un 49. pantā ir nodrošināta vienāda tiesiskā aizsardzība, tādējādi saimnieciskās darbības veidam nav nozīmes (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1991. gada 5. februāris, *Roux*, C-363/89, EU:C:1991:41, 23. punkts).

32 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru visu Līguma normu par personu brīvu pārvietošanos mērķis ir atvieglot Savienības pilsoņu visa veida nodarbinātību visā Savienības teritorijā un tajās ir aizliegti pasākumi, kas varētu radīt šiem pilsoņiem neizdevīgāku situāciju, ja viņi vēlas veikt kādu darbību citas dalībvalsts, kas nav viņu izcelsmes dalībvalsts, teritorijā (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Simma Federspiel*, C-419/16, EU:C:2017:997, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Eiropas Savienības pilsone varētu tikt atturēta īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties, ja, būdama grūtniecības stāvoklī uzņēmējā dalībvalstī un šī iemesla dēļ kaut arī tikai uz īsu laiku pārtraukdama pašnodarbinātas personas darbību, viņa riskētu zaudēt pašnodarbinātas personas statusu šajā valstī (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix*, C-507/12, EU:C:2014:2007, 44. punkts).

34 No minētā izriet, ka sievietei, kas ir šī sprieduma 29. punktā aprakstītajā situācijā, ar tādiem pašiem nosacījumiem ir jāsaglabā tās pašnodarbinātas personas statuss LESD 49. panta izpratnē.

35 Turklāt Tiesa ir atzinusi, ka personas, kas strādā algotu darbu, un personas, kas veic pašnodarbinātas personas darbību, savas neaizsargātības dēļ ir salīdzināmā situācijā, tām esot spiestām pārtraukt savu darbību, un līdz ar to tās nevar tikt pakļautas atšķirīgai attieksmei attiecībā uz uzturēšanās tiesību saglabāšanu uzņēmējā dalībvalstī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Gusa*, C-442/16, EU:C:2017:1004, 42. un 43. punkts).

36 Sievietes, kurām iestājusies grūtniecība, – gan tās, kas strādā algotu darbu, gan tās, kas ir pašnodarbinātas personas, – ir salīdzināmā neaizsargātības situācijā.

37 Šajā ziņā Savienības likumdevējs Direktīvas 2010/41 18. apsvērumā ir skaidri atzinis pašnodarbināto grūtnieču ekonomisko un fizisko neaizsargātību. Līdz ar to šīs direktīvas 8. panta 1 punktā dalībvalstis ir mudinātas veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pašnodarbinātajām sievietēm tiesības uz pietiekamu maternitātes pabalstu, kas dotu tām iespēju pārtraukt savu profesionālo darbību grūtniecības dēļ vai bērna kopšanas nolūkos ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi paredzēti darba ņēmējām.

38 Arguments, kuru iesniedzējtiesā izvirzīja Ieņēmumu un muitas dienests un Tiesas sēdē atkārtoja Apvienotās Karalistes valdība, atbilstoši kuram sievieti, kas nevar personīgi veikt darbību kā pašnodarbināta persona tādu ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un dzemdībām, uz laiku šajā darbībā būtībā varot aizstāt cita persona, neļauj izdarīt atšķirīgu secinājumu. Nevar tikt prezumēts, ka šāda aizvietošana vienmēr būs iespējama, it īpaši, ja attiecīgā darbība ietver personīgas attiecības vai uzticības saikni ar klientu.

39 No minētā izriet, ka sieviete, kura pārtrauc pašnodarbinātas personas darbību tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, nevar tikt pakļauta atšķirīgai attieksmei attiecībā uz viņas uzturēšanās tiesību saglabāšanu uzņēmējā dalībvalstī salīdzinājumā ar darba ņēmēju, kura ir salīdzināmā situācijā.

40 Turklāt iepriekš minētos apsvērumus apstiprina Direktīvas 2004/38 16. panta 3. punkta noteikumi. Ciktāl prombūtne, kuru pamato tāds svarīgs notikums kā grūtniecība vai dzemdības, neietekmē piecu gadu ilgu nepārtrauktas uzturēšanās laiku uzņēmējā dalībvalstī, kas nepieciešams, lai piešķirtu pastāvīgas uzturēšanās tiesības, fiziskie ierobežojumi, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un tūlītējo pēcdzemdību periodu un kuru dēļ sievietei uz laiku ir jāpārtrauc strādāt, *a fortiori* nevar izraisīt situāciju, ka šī sieviete zaudē pašnodarbinātas personas statusu (skat. pēc analoģijas spriedumu, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix*, C-507/12, EU:C:2014:2007, 45. un 46. punkts).

41 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka LESD 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka sieviete, kura pārtrauc pašnodarbinātas personas darbību tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, saglabā pašnodarbinātas personas statusu, ar nosacījumu, ka saprātīgā termiņā pēc bērna piedzimšanas viņa atsāk šo darbību vai atrod citu saimniecisko darbību kā pašnodarbināta persona vai darbu.

Par tiesāšanās izdevumiem

42 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

LESD 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka sieviete, kura pārtrauc pašnodarbinātas personas darbību tādu fizisku ierobežojumu dēļ, kuri ir saistīti ar vēlīno grūtniecības stadiju un pēcdzemdību periodu, saglabā pašnodarbinātas personas statusu, ar nosacījumu, ka saprātīgā termiņā pēc bērna piedzimšanas viņa atsāk šo darbību vai atrod citu saimniecisko darbību kā pašnodarbināta persona vai darbu.

[Paraksti]